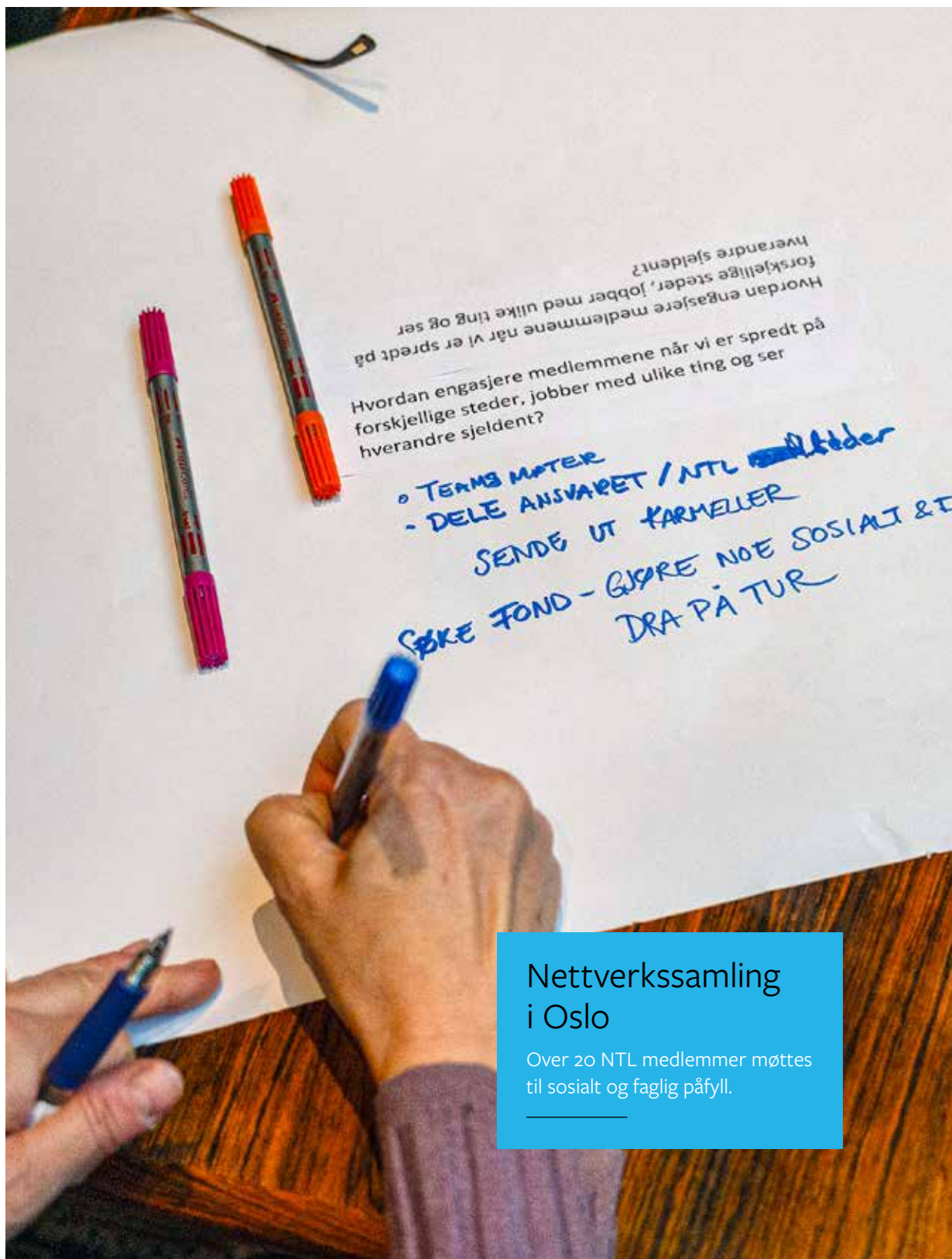

Kulturisten

INFORMASJONSBLAD FOR NTL KULTURINSTITUSJONER

No 2
2023

Nettverkssamling i Oslo

Over 20 NTL medlemmer møttes
til sosialt og faglig påfyll.

LES OM OPERAHUSET VARSLER DRAMATISKE NEDSKJÆRINGER | MØTE MED FORBUNDS-
SEKRETÆR YANNI VIKAN | 20 ÅR SIDEN NASJONALMUSEET BLE SAMLET – ET TILBAKEBLIKK

Ja, vi tapte

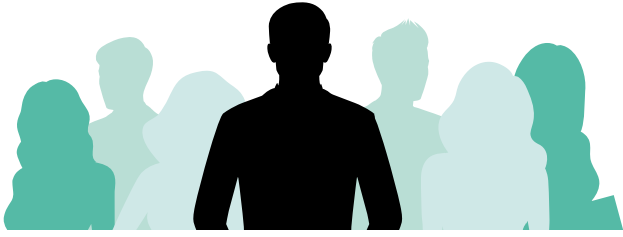
I forrige utgave av Kulturlisten skrev jeg en leder med tittelen «Taper vi?». Uker før Statsbudsjettet legges frem kommer kuttene. Nedbemanning hos Kilden i Kristiansand og ikke minst Den Norske Opera & Ballett som må foreta store kostnadskutt. 20 millioner foreslås tatt gjennom reduserte drift- og produksjonsbudsjetter. De resterende 20 millionene foreslås løst med lavere lønnskostnader og bemanning. Det skjer kutt i rammene og nedbemanning hos flere kulturinstitusjoner. Mange av våre tillitsvalgte blir nå aktører i ubehagelige prosesser.

Etter min mening har vi ikke hatt en kulturpolitikk eller sentrale kulturpolitikere siden Kulturløftet. Målet om at en større del av statsbudsjettet skulle tilfalle kulturen var en

av pilarene og grunnlaget for den rød/grønne regjeringen som styrte landet i to perioder. Men hva gikk pengene til? Nybygg og nye festivaler så dagens lys. Det er morsommere å være kulturminister når man kan klippe snorer og gå rundt med festivalpass med bokstavene VIP.

Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen ble innført av Erna Solbergs regjering fra og med budsjettåret 2015 for å sikre mer effektiv drift i statlige og offentlige virksomheter. Våre institusjoner har i mange år ikke fått kompensert for lønn- og prisutviklingen i samfunnet. De samme institusjonene har opprettholdt sin kunstproduksjon og våre lønninger har økt. Det er ikke bærekraftig over tid og nå begynner det å bli tydelig smertefullt.

Rolf-Inge Pedersen Hjelseth
redaktør Kulturlisten

Illustrasjon: colourbox

Nye medlemmer 2023

Fra januar til september i år har det blitt innmeldt 117 nye medlemmer fra 43 ulike medlemsinstitusjoner.

Kunst- og kulturformidling

21 nye medlemmer, fordelt på 10 ulike arbeidssteder

Kunst- og kulturutdanning

14 nye medlemmer, fordelt på 2 ulike arbeidssteder,

NTL Museer

54 nye medlemmer, fordelt på 18 ulike arbeidssteder

NTL Teater

26 nye medlemmer, fordelt på 10 ulike arbeidssteder

Direktemedlemmer

I tillegg er det 2 nye direktemedlemmer fra 2 ulike arbeidssteder

Arbeiderbevegelsens folkehøgskole legges ned

Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole i Ringsaker er vedtatt nedlagt etter flere år med dårlige søkertall.

I år var det bare 15 personer som ønsket å være elever ved folkehøgskolen som ble startet i 1939. Det var nødvendig med minst 35 elever for å ha grunnlag for videre drift. Dermed er et kapittel i LOs historie avslutta. Skolen ble opprettet i 1939 og er en frilynt folkehøgskole.

LO-sekretær Kristin Sæther, som er styreleder på skolen, sier til lo.no at det først og fremst er trist for både elever og ansatte. Men med for få elever var det dessverre ikke grunnlag for videre drift, sier hun.

Sæther forklarer at folkehøgskoler over hele landet opplever en markant nedgang i antall søkere. Arbeiderbevegelsens folkehøgskole er derfor ikke noe unntak. De siste årene har det blitt gjort noen grep for å gjøre skolen mer attraktiv, blant annet ved å opprette noen nye linjer, uten at dette har økt søkertallene. (kilde: lo.no)

Deltakelse i kulturaktiviteter kan redusere risikoen for tidlig død

Forsker Bente Irene Løkken har i sin doktoravhandling undersøkt sammenhengen mellom kulturdeltakelse, sykkelighet og dødelighet.

«Det har vært lite forskning på kulturaktiviteter og folkehelse. Videre er det få studier som har sett på det som forskerne kaller «respektiv- og kreativ kulturdeltakelse samtidig», skriver forskning.no.

Kreativ kulturdeltakelse betyr at du er aktiv, som for eksempel ved å synge i kor, danse eller delta i foreningsvirksomhet. Reseptiv kulturdeltakelse betyr at du er publikum på for eksempel museum, teater eller konserter.

Resultatene av undersøkelsen tyder på at de som deltar i kulturelle aktiviteter, har lavere risiko for tidlig død. De har også lavere dødelighet av hjerte- og karsykdom og kreft enn de som ikke deltar.

«Når forskningsresultater viser at kulturaktiviteter kan ha betydning for helsen vår, må vi bruke resultatene til å tenke litt annerledes rundt helseforebygging enn det vi har gjort tidligere. Deltakelse i ulike kulturelle aktiviteter bør derfor bli en reell mulighet for hele befolkningen, uavhengig av sosioøkonomiske levekår», sier forskeren selv i følge forskning.no.

(Kilde: Forskning.no)

Stille på svenske scener

Som en protest mot nedskjæringer i kultursektoren, ble det holdt en aksjon ved et flertall av teaterscenene i Sverige fredag 1. september. Aksjonen var tre stille minutter, midt i de pågående forestillingene, for å vise kulturens viktige rolle i samfunnet. Bakgrunnen for protesten er at flere kulturinstitusjoner i Sverige opplever kutt i støtte samtidig som utgiftene øker. Flere er derfor urolige for hva slags konsekvenser dette vil få for det svenske kulturtilbudet og for arbeidsplassene ved kulturinstitusjonene. (Kilde: svt.se)

– Jeg har alltid vært en fagforeningsmann

Yanni Vikan har vært hotelldirektør i Svolvær, reiselivssjef i Lofoten, redaktør og veileder i NAV. Nå er han én av 22 forbundssekretærer i Norsk Tjenestemannslag.

Tekst og foto: Ingeborg Øien Thorsland

Jan Rune Yanni Vikan har snart tilbakelagt et snaut halvår på forbundskontoret. Den relativt ferske forbundssekretæren er inne i nok en travel periode. For i tillegg til å sitte i forhandlinger for forbundet, har det også vært innspurt på en lang valgkamp. På bystyrelista for Oslo SV sto han oppført på 16 plass. De siste 10 åra har det gått i bypolitikk for den utflytta trønderen – nå Tøyen-beboeren.

– Siden sommeren har det vært jobb og politikk 24/7. Valgkamp er viktig dugnadsarbeid hvor man tar i et tak, men heldigvis bare for en tidsbegrenset periode, sier Vikan, og tar en rask titt på telefonen.

Fagforening og politikk

Midt mellom valgkamp og møter har den travle forbundssekretæren ryddet tid til prat på tampen av dagen. Dialekten er fortsatt tydelig, selv om det begynner å blir noen år siden han flyttet fra hjemstedet Åfjord for å studere reiseliv i Skottland. Først etter flere stoppesteder i innland og utland førte familie- og arbeidsliv han hele veien til hovedstaden i 2012.

Vikan meldte seg inn i NTL fire dager inn i jobben som veileder i NAV. Året etter tok han vervet som tillitsvalgt, før han ble nestleder, og deretter valgt inn som leder. I 2020 ble

han etatstillitsvalgt, og høsten 2022 ble det hele veien til forbundskontoret.

Brå læringskurve

Før denne reisen gjennom ulike verv i forbundet har Vikan mange års erfaring fra et ganske annerledes hold. Han har nemlig vært hotelldirektør i Svolvær, assisterende direktør på Stjørdal og reiselivssjef i Lofoten.

– Det å selv ha vært på arbeidsgiversiden har gitt meg nyttig erfaring som jeg har tatt med meg videre. Men selv som leder var jeg alltid fagforeningsmann.

Bare 21 år gammel fikk han personalansvar for en stab på 12, hvorav den yngste var 16 år eldre. Som ung hotellsjef lærte han at samarbeid er den beste løsningen. Spesielt en hendelse etter brudd i lønnsforhandlinger satte spor. Han forteller at han fikk i oppdrag i å gjøre en vurdering om det var forsvarlig å opprettholde driften på hotellet. Da valgte han naturlig nok å rådføre seg med de ansatte, som var organiserte og derfor frarådet det fordi det fort kunne bli streikebryteri. Vikan tok de ansatte på alvor og anbefalte derfor å stenge hotellet. Først flere måneder senere fikk han høre at han ikke fikk forlenget vikariatet sitt som forespeilet, fordi de mente at han var for fagforeningsvennlig.

Jan Rune Yanni Vikan kaller arbeidshverdagen i NTL travel, mangeartet og meningsfull. – Fellesskapstankegangen, solidariteten og det at vi er sterkere sammen, for å nevne noe.

**«MIN INDRE DRIV-
KRAFT TIL Å GJØRE
VERDEN TIL ET
BEDRE STED BLIR
TILFREDSSTILT
AV Å JOBBE I FAG-
FORENINGEN.»**

– Det er klart at det er mye jobb og ansvar, men jeg får også en unik anledning til å inspirere og minne folk om at vi har mulighet til å påvirke og endre ting til det bedre. Det er aldri en kjedelig dag.

– Det var en absurd opplevelse. Direktøren hadde kommet til denne konklusjonen uten å ta det opp med meg. Og alle andre visste dette unntatt meg. Det var en brå start. Men jeg lærte iallfall hvor viktig kommunikasjon er og at dårlige ledere er de som ikke klarer å kommunisere, og som tar avgjørelser over hodet på folk.

Yanni Vikan forteller at han var forbanna i 10 år etterpå.

– Folk skal være med å bestemme på arbeidsplassen sin. På alle andre steder, om det er på skolen, i familien eller i idretten, lærer vi viktigheten av samarbeid og sam-

handling, av det å dele kompetanse. Men at det ikke skal være en selvfølge i arbeidslivet, forstår jeg bare ikke.

Kjente linjer og kollektiv hukommelse

Vikans nye arbeidsområde er i Overenskomstsektoren, som er et nytt territorium for den tidligere NAV veilederen. Han forteller at det har vært mye å sette seg inn i på kort tid. Selv om han kjenner hovedlinjene i avtaleverket, er det mange nye avtaler og detaljer.

– I Staten kunne jeg etter hvert ting utenat uten å slå opp, men det kan jeg ikke her. Men det er en fordel å kjenne til Folketrygdloven og det som er trygderettslig relatert – det gir meg mye gratis. Permitteringer og trygdeytelser er jo også noe jeg kjenner veldig godt til fra før, selv om det også der skjer endringer stadig vekk.

Overenskomstsektoren har ansvar for alle de 6 000 medlemmene utenfor Staten. Det er et relativt nytt team, med to nye i gruppa, samt en vikar.

– Men selv om vi er et relativt ferske har vi en god kollektiv hukommelse, betrygger han, og forteller om et halvår med lønnsforhandlinger som har gått slag i slag.

Arbeidet med frontfaget startet i mars, før streiken i NHO virksomhetene krevde streikeforberedelser og vurderinger. Da frontfaget var ferdig, startet forhandlingene med Spekter. Nå er de i full gang med Virkeoppgjøret, hvor hver arbeidsplass forhandler for seg selv, med bistand fra forbundssekretærene. Målet er å lande alt mot slutten av oktober. Da er det noen måneders opphold før forberedelsene mot et nytt Hovedoppgjør skal igangsettes.

Viktige fysiske møter

Innimellom alle oppgjør og meklinger har det også vært flere turer ut til arbeidsplasser for å møte lokalt tillitsvalgte. I løpet av våren og sommeren har han besøkt både Ryfylkemuseet og Lindesnes fyrmuseum, som begge er nye virksomheter i NTL. Vikan kan fortelle at tariff er på plass, nå gjenstår bare særavtaler og siste finpuss.

– Å møtes fysisk er viktig. Det skaper bånd og tillitsforhold. Flere føler nok på byrden av å være tillitsvalgt, og da er det viktig å få ordentlig oppfølging. Samtidig får vi fra kontoret et viktig innblikk i hvordan folk jobber, både med fagforeningsarbeid og annet.

Organisasjonsbygging, organisasjonsbygging, organisasjonsbygging ...

Å jobbe med organisasjonsbygging er heller intet nytt område for Vikan. Som reiselivssjef i et aksjeselskap, eid av 130 bedrifter og seks kommuner i Lofoten, var det mange interesser som skulle forenes.

– Det var veldig spennende, men også veldig slitsom, må jeg innrømme. Det var noe med forventningene til hva vi skulle gjøre og hva vi faktisk hadde ressurser til å gjøre som var veldig langt fra hverandre.

Reiselivssjefen måtte være diplomat mellom politikere og næringsliv, mellom sentrum og periferien, mellom store og mindre bedrifter og så videre.

– Å få folk til å trekke i samme retning er det viktigste jeg kan ta med meg fra den jobben.

Viktig klubbarbeid

NTL har rundt 34 000 yrkesaktive medlemmer under vingene til forbundsledelsen og 22 forbundssekretærer. Vikan understreker viktigheten av å alltid tenke organisasjon i en stor organisasjon.

– Som forbundssekretær er jeg ikke verdt noe med mindre vi har aktive medlemmer og tillitsvalgte. Vi er avhengig av å ha folk rundt omkring på arbeidsplassene som er årvåkne og som sier i fra.

Hans oppfordring er å prøve å sette av tid til medlemsmøter minst en gang i måneden for å bygge lagfølelse og et «vi». Dessuten bør alle tillitsvalgte ha en vara.

– Selv på små arbeidsplasser hvor det er få organiserte er det viktig å være flere med ansvar. Og å huske å bytte på disse rollene. Det føles mindre ensomt og gjør det lettere å fordele ansvar og arbeidsoppgaver.

Norges ryggrad

Alle skal ta del, også i lønnsutviklingen. Norges ryggrad, kaller han det.

– Vi hadde ikke fått til medbestemmelse og forhandlinger uten at folk hadde vært organisert. Ferieloven, Folketrygdloven, den fjerde og etter hvert den femte ferieuka. Vi kan liste opp. Ingenting har kommet uten at folk har organisert seg og kjempet for rettighetene sine. Dette har vi en plikt til å passe på. Politisk kan dette endres, så vi kan ikke bare lene oss tilbake og hvile på laurbæra.

Forbundssekretæren understreker at vi har mange ting å forsvare. Spesielt i kultursektoren, som i dag møter et konstant krav til inntjening. Der har pandemi og økonomiske nedgangstider ført til et større økonomisk press for virksomheter som er avhengig av publikum. Dette har igjen ført til en merkbar økning av permitteringer og nedbemanninger i kultursektoren. Når i tillegg statlig støtte blir kuttet fra politisk hold, blir driften tvunget til å legge om, som igjen påvirker arbeidshverdagen til de ansatte.

Det er nettopp i sånne saker at de tillitsvalgte har en medbestemmelsesrett og skal bli hørt.

– Kultur er politisk ladet. Særlig Frp har sagt at kultur må finansiere seg selv. Da glemmer de at kultur er en investering for samfunnet. Men det viktigste er at uansett hvem som styrer i dette landet så skal vi være på, for alle våre medlemmer. ■

(Siden dette intervjuet ble gjort har Høyre farget hovedstaden blå. Og det ble ikke bystyre plass på Vikan)

«VI ER AVHENGIG AV Å HA FOLK PÅ ARBEIDSPLASSENE SOM ER ÅRVÅKNE OG SOM SIER IFRÅ.»

NORSK TJENESTEMANNSLAG

- NTL med over 55.000 medlemmer er et av de største fagforbundene i LO
- NTL organiserer alle arbeidstakere i staten og virksomheter med statlig tilknytning, studenter og lærlinger.

Operahuset går en dramatisk høst i møte

Den Norske Opera & Ballett varsler nedbemanning og omfattende sparetiltak. Dette kan ramme mange NTL-medlemmer.

Tekst og foto: [Ingeborg Øien Thorsland](#)

Det er tidlig mandags morgen, og på det hvite marmortaket i Bjørvika er et stort antall turister allerede i full gang med å ta smilende selfier på Oslos stolte signalbygg.

Inne i bygget derimot, er ikke stemningen like lystig for tiden. Nylig nådde nyheten om at operaen må spare 40 millioner media. Det betyr at i løpet av denne høsten kan det bli drastiske kutt og store omveltninger for de rundt 600 som har Operahuset som arbeidsplass.

At det må innføres sparetiltak på Operaen har vært varslet siden 2020, men ble utsatt på grunn av pandemien. Når det nå er aktuelt igjen, har det ikke bare gått tre år. Det opprinnelige sparebeløpet som opprinnelig var på 20 millioner, har også doblet seg.

Knut Brotnow, som er plasstillitsvalgt for NTL Opera, forteller at det drastiske varselet har satt sitt preg på hele staben. Naturlig nok har det ført til mange antakelser og spekulasjoner blant de ansatte.

– Det surrer nok inne i hodet til de fleste her, og det er usikkerheten som er verst. Alle avdelingene på huset vil bli rammet når det kommer forslag om kutt. Men det vil alltid treffe ulikt, og de små avdelingene vil nok merke det mest.

Brotnow har jobbet ved operaen siden 1994. Han startet som orkestersonjef og er i dag

driftsleder på IT-avdelingen. Han var også hovedtillitsvalgt da Operaen gjennomgikk en tilsvarende prosess i 2013. Det var også en tung prosess, som til slutt endte opp i arbeidsretten. Først på vei ut døra ble partene enige.

Tre mulige scenarier

Operaen skriver i en pressemelding at de ikke har fått dekket lønns- og prisstigning gjennom bevilgningene de får, og at de derfor må ta nødvendige grep for å begrense underskuddet i 2023.

Brotnow forteller at det har vært en oversiktlig og grei prosess hele veien, og hatt en god dialog med ledelsen. Forslagene til konkrete tiltak derimot, ble bestemt uten representanter fra fagforeningene til stede.

Tre ulike grep har blitt foreslått for å iverksette sparetiltak. Det første handler om en drastisk omlegging for å drifte mer effektivt. Det vil også bety økte billettpriser. Dette alternativet vil ta tid, og det er en fare for at det ikke vil føre til tilfredsstillende innsparing.

En annen løsning er å kutte lønnsutgifter tilsvarende 20 millioner. Det vil kreve en omfattende omorganisering, og da særlig på teknisk side. Det vil kreve at 26 av 40 stillinger vil bli borte innen 2024.

– Vi håper på å lande på et sted imellom disse to, som gjør minst vondt. Men det betyr

«DET ER
USIKKER-
HETEN SOM
ER VERST.»

Plasstillitsvalgt Knut Brotnow er bekymret for arbeidsplassen sin.

uansett at vi må øke driften og produsere mer med færre folk. Vi må kutte antall syere på systua samtidig som vi reduserer satsingen på for eksempel digitalisering. Å redusere på papiret er enkelt, men å leve og jobbe med dette, er ikke like lett, sier han.

God støtte fra NTL

I slutten av august fikk alle ansatte tilbud om sluttpakke. Ifølge Brotnow er målet til ledelsen at mange nok takker ja til dette, slik at de dermed unngår videre oppsigelser.

Han mener at vi ennå ikke har sett det vanskeligste. Mange er usikre på hvilke stillinger som uansett blir stemplet ut, og om de derfor bør takke ja til sluttpakke eller ikke. Derfor råder han alle til å ta en prat med nærmeste leder for å få konkrete svar.

Brotnow skryter av støtten fra NTL og fagforeningssekretær Yanni Vikan, som han sier har gjort en fabelaktig innsats for de NTL-organiserte på huset.

– Yanni er erfaren, trygg og tydelig, og har vært en viktig støtte for oss. Han har også vært tilgjengelig, og bare en liten telefonsamtale unna om vi har trengt noen raske råd.

Selv vet ikke Brotnow noe om sin egen fremtid ved Operahuset. Planen var å jobbe i tre år til før han skulle pensjonere seg, men nå er det er ikke lenger opp til han.

– Vi er alle definitivt påvirket av situasjonen. Dette vil ramme hardt uansett alder eller yrkesgruppe. Det er ikke bare de som må gå som trenger støtte. Vi må også ta vare på de som blir igjen. Arbeidshverdagen vil ikke bli den samme. ■

DEN NORSKE OPERA & BALLETT

- Selskapet er organisert som et aksjeselskap og eid av den norske stat.
- Operaens virksomhet utgjør over 600 årsverk, fordelt på over 40 ulike yrkesgrupper og nasjonaliteter.

Slike samlinger er en viktig arena for erfaringsutveksling, sa Larz Tvethaug, her i diskusjon med resten av gruppen på dagens workshop.

Rapport fra Nettverks- samling

I slutten av september møttes over 20 NTL-medlemmer med ulike verv til nettverks-samling i regi av NTL Kulturinstitusjoner på Vega Scene i Oslo.

Tekst og foto: [Ingeborg Øien Thorstrand](#)

På programmet var foredrag ved NTLs forbundssekretær Yanni Vikan, innlegg fra LOfavør, workshop, felles middag og ikke minst mye tid til prat og diskusjoner.

Det var Landsforening, med Birgit Jordan fra Nasjonalmuseet og Shadé Barka Martins fra Norsk Oljemuseum i spissen, som var initiativtaker til denne samlingen.

– Nå er det lenge siden vi har fått til en slik samling, derfor måtte vi i Landsforeningen ta grep. Vi vet at folk i denne bransjen er travle, så vi er veldig fornøyde med antall påmeldte, fortalte Jordan.

Gruppearbeid med godt humør, gode diskusjoner og problemløsning.

Shadé Barka
Martins og
Birgit Jordan.

– Som tillitsvalgt kan en føle seg ganske alene. Derfor er det viktig å møtes med jevne mellomrom. Selv om arbeidsplassene er ulike både i størrelse og i produksjon, møter vi likevel mange av de samme problemstillingene, tilføyde Martins.

Martins ledet en workshop, hvor hun på forhånd hadde samlet inn spørsmål og utfordringer fra de påmeldte. Flere av disse ble diskutert på de ulike stasjonene i workshopene. På slutten ble det en felles oppsummering.

– Det er viktig å diskutere problemstillinger som er gjenkjennbare for de fleste. Tema som tidsklemme, utfordring med ledere og sjefer, hvordan medlemmer best kan engasjere seg og så videre. Som regel finnes det flere gode veier til målet og det kan komme mange ulike synspunkt. Jeg har tro på at det skal bli mange gode samtaler, sa Martins. ■

Rundt 20 NTL medlemmer med verv deltok på Nettverkssamlingen på Vega Scene i Oslo.

Nye i NTL:

Mark Laurensen, representant fra Ryfylkemuseet.

Nettverkssamlingen er Mark Laurensens første møte med NTLs organisasjonsliv.

– Det har vært veldig lærerikt og jeg synes det blir tatt opp mange interessante spørsmål. Dessverre finnes det ingen fasitsvar, selv om jeg av og til skulle ønske at det gjorde det. Det er også veldig fint å møte andre som driver med lønnsforhandlinger.

Laurensen jobber som håndverker på Ryfylkemuseet.

– Vi har en veldig fin arbeidsplass og hvor vi har levd i god tro om at alt var i orden. Men så fant vi ut at det er en del ting vi må ta tak i selv. Vi oppdaget for eksempel at vi ikke hadde AFP, noe de som nærmer seg pensjonsalder må ha i orden.

Dette gjorde at en gruppe ansatte meldte seg inn i Fellesforbundet i fjor høst. De organiserte seg som klubb til lønnsforhandlingene- og fikk forbedret vilkårene. På nyåret fant de ut at NTL hadde organisasjonsrett, og klubben gikk da kollektivt inn i NTL. Nå er også tariff på plass.

– Vi er stort sett fornøyde, men vi er fire håndverkere som ikke kjenner oss igjen i kategorien driftsteknikere. Det handler om yrkesstolthet. Så dette er noe vi ønsker å spille inn til forbundet, sa Laurensen.

Nataliya Yeremeyeva, representant fra Det europeiske Wergelandsenteret.

Yeremeyeva er nyvalgt styremedlem i NTL Kunst- og kulturformidling og tillitsvalgt. Dette var hennes første samling med NTL Kulturinstitusjoner.

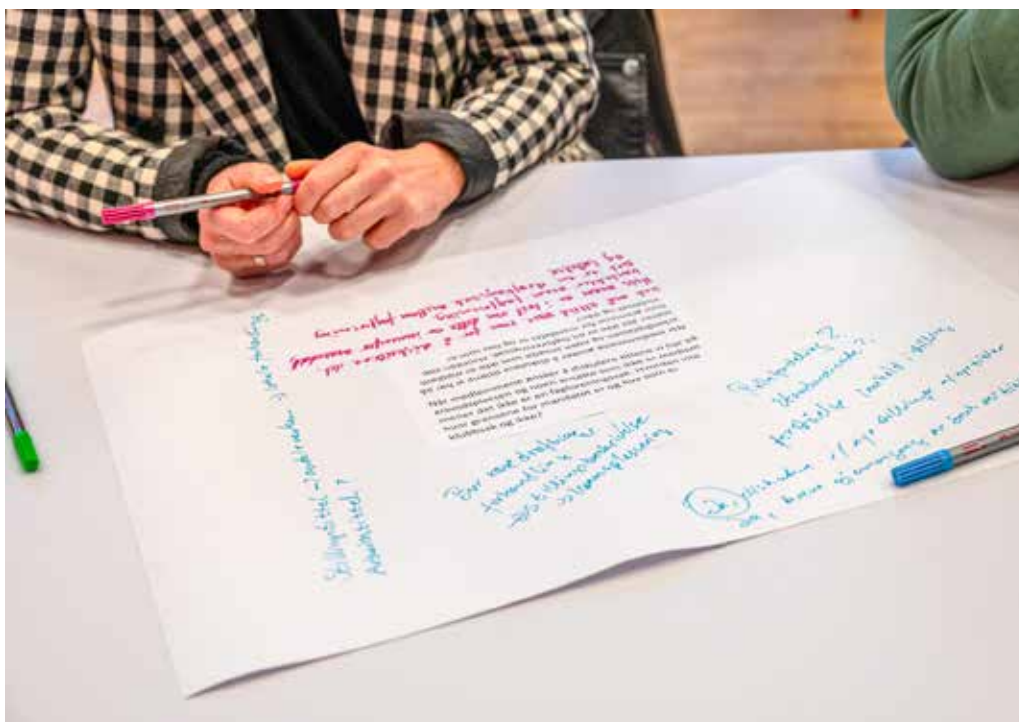
– Jeg synes det er spennende å være her og se NTLs struktur i praksis. Det er fint å bli kjent med nye mennesker og finne ut hvordan vi som ideell organisasjon kan plasseres og passe inn, fortalte hun.

Yeremeyeva sier det er mange mindre organisasjoner som mangler tariff, inkludert hennes egen arbeidsplass. Av i alt 20 ansatte på arbeidsplassen er 8 organisert i NTL. Nå har de startet en klubb og sendt inn krav om tariff.

I likhet med Arkivet og Raftostiftelsen har EWC arbeidsgivere i Virke.

– Men vi er ikke et museum, understreket Yeremeyeva. – Jeg må innrømme at jeg ikke kjenner meg helt igjen, men nå utfordrer vi NTL til å finne en riktig plass for oss slik at vi kan få vår identitet i fagforeningen, oppfordret hun, og kom med et annet hjertesukk.

– Jeg kommer fra en arbeidsplass hvor det er mange med utenlandsk opprinnelse som ikke har samme tiltro til fagorganisering. Å nå ut til dem kan være et annet mål for NTL- spesielt med tanke på integrering.

Fotoseksjonen på Nasjonalmuseet har en stab på 8 medarbeidere, stort areal og toppmoderne utstyr.

Et jubileum som har passert i det stille.

I år er det 20 år siden sammenslåingen som førte til at Nasjonalmuseet ble lansert.

Tekst: Ingeborg Øien Thorsland Alle foto: Ina Wesenberg

Det er også over ett år siden resultatet, det som har blitt Nordens største kunstmuseum, åpnet dørene i Oslo. Dette praktbygget huser det som før var Kunstindustrimuseet, Museet for samtidskunst, Nasjonalgalleriet, Arkitekturmuseet og

Riksutstillinger. Bare Arkitekturmuseet har fortsatt sitt gamle bygg på Bankplassen.

Siden sammenslåingen har over 100 000 kunstverk blitt flyttet til toppmoderne utstillingsrom og oppbevaringssteder. Malerier, skulpturer, tegninger, kunsthandverk og

Karin Fagersand.

«DET VAR
MANGE STERKE
FØLELSER
DEN DAGEN
VI STENGTE
NASJONAL-
GALLERIET.»

designobjekter har funnet sine plasser i det nye museet. Det samme har de ansatte. Mange av dem opplevde store omveltninger i løpet av det som skulle bli en langvarig flytteprosess.

Det er ingen hemmelighet at det har blåst friskt til tider. Noe som kanskje ikke er unaturlig når en såpass stor enhet som Nasjonalmuseet skal finne en organiseringsform som skal fungere for alle. I løpet av disse årene har det ikke bare vært hyppig utskifting av ledere, med i alt fem direktører på 20 år. Det har også blåst friskt rundt både arkitekt Klaus Schuwerk, byggherre Statsbygg og den nye visuelle logoen.

Mindre kjent er kanskje historien til de som fulgte denne prosessen fra innsiden. Kulturisten har snakket med to som har vært med fra avgjørelsen om sammenslåing ble tatt, til det nye Nasjonalmuseet reiste seg på Vestbanetomta. Hvordan har de siste 20 årene egentlig vært for dem, sånn kort fortalt?

Forbigått i det stille

Karin Bjørge Fagersand er sikkerhetsrådgiver på Nasjonalmuseet og kjenner bortimot hver krik og krok på det nye museet. Som sikkerhetsansvarlig jobber hun på tvers av avdelingene og har daglig kontakt med alt fra designere til museumsverter. Hun kan fortelle at tjuetårs-markeringen for det meste har blitt forbigått i det stille. I sommer var det mer fokus på ettårs-jubileet til symbolbygget på Vestbanetomta.

Blandet reaksjon

Fagersand hadde jobbet i tre år som sikkerhetsansvarlig på Nasjonalgalleriet da avgjørelsen om sammenslåing ble vedtatt. Denne beskjeden ble mottatt ulikt blant de ansatte.

– Flere av de kunstfaglige syntes nok at dette var helt håpløst, men det var også mange som heiet. Jeg tenkte vel mer sånn i retning, ja, hvorfor ikke, men var nok veldig avventende. Jeg visste jo ikke hva dette ville bety for oss i starten. For selv om vi ble samlet under en paraply var vi fortsatt lokalisert på flere steder.

Hun forteller at sikkerhetsseksjonen var med i planleggingen av det nye Nasjonalmuseet fra dag én. Fra 2008 deltok hun på ukentlige planleggingsmøter.

– Vi har vurdert risiko og laget alt fra sårbarhetsanalyser til tekniske løsninger. Det var spennende å se huset ta form. Alt i alt har det vært en lang, men gøy, prosess.

Hun understreker at utviklingen av de gamle lokalene og nedstengingen mellom 2016 og 2019 ikke var fullt så gøy. Det føltes som noen veldig lange år med unntakstilstand.

– Det var mange sterke følelser den dagen vi stengte Nasjonalgalleriet, spesielt blant publikum.

Forandringer i arbeidsmønster

– Om jeg skal trekke frem noen minus, må det være det sosiale miljøet. Da jeg begynte på Nasjonalgalleriet var vi 25 ansatte på et sted hvor alle kjente alle. Nå er vi en stab på over 400, og det sier seg selv at det ikke blir helt den samme kollegiale nærheten, for å si det sånn. Samtidig har det også vært en pandemi, og en økende bruk av hjemmekontor og digitale møter. Det har også forandret måten vi jobber på.

Fagersand forteller at mange trodde at det hypermoderne og tekniske museet, med flere avdelinger samlet i samme bygg, ville kreve mindre vakthold. Slik har det ikke blitt. Nasjonalmuseet krever både døgnkontinuerlig bemannet vaktentral og vakthold.

– Det er ikke alt teknologien kan erstatte. Museet krever flere hender og hoder enn det vi hadde før. Men jeg selv synes det har blitt helt fantastisk hus. Jeg var nok litt bekymret for at Nasjonalgalleriet ville miste sitt særpreg, men det synes jeg vi har klart å bevare, avslutter hun.

En krevende prosess

Morten Thorkildsen jobbet på Museet for samtidskunst og var NTL tillitsvalgt i 2003. Han kan fortelle at ikke alle var like fornøyd da de fikk beskjeden om at de fem

institusjonene skulle slås sammen. Selv var han positiv til etableringen av en stor organisasjon.

– Jeg tenkte at dette ville gi større dynamikk og kunnskapsnivå, og resultere i et bredere fagmiljø. Alt i alt synes jeg det har vært en vellykket konsolidering, men vi har nok lett for å glemme alle utfordringene som har vært underveis. For det første trodde vi det skulle ta kortere tid. At det ble en såpass lang og krevende prosess, har vært slitsomt for mange.

Thorkildsen ble ansatt på museet for samtidskunst i 1990. Han er en av dem som har vært der lengst og som har vært med på de største endringene. Han ble tillitsvalgt i NTL i 1991 og etter hvert både hovedtillitsvalgt, verneombud og til slutt leder for NTL Museer og NTL Kulturinstitusjoner. I dag jobber han som seksjonsleder for fotoseksjonen på Nasjonalmuseet.

– Det vi nå har i det nye museet er helt unikt og fantastisk. Vi har både gode arbeidsforhold og fasiliteter, med alle funksjoner samlet under ett tak. Vi har gått fra små, kummerlige lokaler til atelierer med toppmoderne utstyr og høyt kvalifiserte ansatte. Så selv om veien har vært lang, har det vært verdt det. Vi har fått en fantastisk flott arbeidsplass og et unikt visningssted for kunst som appellerer til publikum.

Bred involvering

I forbindelse med konsolideringen kom det tidlig fram at det skulle bli en virksomhetsoverdragelse og at alle ansatte ville få tilbud om jobb i den nye organisasjonen. Flere måtte allikevel konkurrere om de samme stillingene, spesielt på ledernivå, og mange fikk nye stillinger og nye arbeidsoppgaver. Denne prosessen ble gjennomført sammen med de berørte ansatte og de tillitsvalgte.

Da sammenslåingen var et faktum nedsatte Kulturdepartementet ulike arbeidsgrupper bestående av lederne fra de ulike institusjonene og tillitsmannsapparatet. Thorkildsen var selv med i noen av disse og forteller om en bred involvering og en god prosess. Han kaller

det en krevende sammenslåing, med mange ledere og meninger, før de klarte å etablere Nasjonalmuseet som en institusjon.

– Store endringer kan være smertefulle, og det har noe med identitet, tilhørighet og usikkerhet å gjøre. Mange var nok redd for at deres fagfelt ikke ville få beholde det samme fokuset og satsingen i en ny og stor organisasjon.

En av grunnene til sammenslåingen var for å effektivisere og utnytte ressurser bedre ved å samle fagkompetansen og bemanningen. Men i likhet med Fagersand påpeker Thorkildsen at de heller har opplevd å bli flere, mye fordi det nye bygget er vesentlig større og mer komplekst, og derfor krever mye av mange.

Veien videre

Thorkildsen har vært tett på og samarbeidet godt med de ulike direktørene som har vært innom i løpet av disse årene. Han trekker frem den midlertidige direktøren Ingar Pettersen som en meget god organisator i en krevende periode for museet.

– Pettersens strukturendringer i organisasjonen var veldig bra, og ikke minst hadde han et godt samarbeid med oss tillitsvalgte.

Nå ser han frem til at den nye direktøren Ingrid Røynesdal skal begynne 2. oktober og gleder seg til å samarbeide med henne med å videreutvikle det nye Nasjonalmuseet. ■

«VI HAR NOK
LETT FOR Å
GLEMME ALLE
UTFORDRING-
ENE SOM
HAR VÆRT
UNDERVEIS.»

Morten Thorkildsen.

Våre medlemsinstitusjoner

NTL Kulturinstitusjoner er en av 50 landsforeninger i NTL og er igjen sammensatt av fire avdelinger: NTL Kunst- og kulturformidling, NTL Kunst- og kulturutdanning og NTL Museer og NTL Teater, Opera og Orkester. I tillegg er det noen enkeltmedlemmer direkte tilsluttet landsforeningen. Geografisk er kulturinstitusjonene fordelt over hele landet. I september 2023 har vi 753 yrkesaktive medlemmer fordelt på 107 ulike arbeidssteder.

NTL Kunst- og kulturformidling

101 aktive medlemmer,
fordelt på 32 medlemsinstitusjoner.

Balansekunst
Boksalongen LIB AS
Danseinformasjonen
Det Europeiske Wergelandsenteret
Dramatikerforbundet
Festspillene i Bergen
Fond for utøvende kunstnere
Hordaland Kunstsenter
Kulturtanken
Kunstbanken Hedmark kunstsenter
Kunstnernes Hus
Molde International Jazzfestival
Namdal historielag
Nordnorsk kunstnersenter
Norla
Norsk Forfattersentrum Midt Norge
Norsk Forfattersentrum Nord Norge
Norsk Forfattersentrum Oslo
Norsk Forfattersentrum Sørlandet
Norsk Forfattersentrum vestlandet
Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere
Norske Billedkunstnere
Norske Kunsthåndverkere
Nynorsk kultursentrum
Office for Contemporary Art Norway (OCA)
PRODA profesjonell dansetrening
Riddu Riddu Festivála AS
Stiftelsen Litteraturhuset
Stiftelsen Litteraturhuset i Bergen
Stiftelsen Sámi Dáiddaguoovddás
(Samisk senter for samtidskunst)
Stiklestad Nasjonale Kultursenter,
avd. Nils Aas Kunstverksted
Trøndelag senter for samtidskunst

NTL Kunst- og kulturutdanning

82 aktive medlemmer,
fordelt på 3 medlemsinstitusjoner.

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO)
Kunsthøgskolen i Oslo
Norges musikkhøgskole

NTL Museer

322 aktive medlemmer,
fordelt på 36 medlemsinstitusjoner

Anno museum avdeling Nordøsterdalsmuseet
Bærum Kunsthall AS
Eidsvoll 1814 - Stiftelsen Norsk Folkemuseum
Ibsenmuseet - Stiftelsen Norsk Folkemuseum
Museene i Akershus (MiA)
Museene i Sør-Trøndelag AS
Museet Midt IKS
Museumsforlaget AS
Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design
Nobels Fredssenter
Nordmørsmusea AS - avd. Smøla
Nordmørsmusea AS - Hovedkontor
Norsk Industriarbeidermuseum
Norsk Luftfartsmuseum
Norsk Luftfartssenter Bodø AS
Norsk Maritimt Museum - Stiftelsen Norsk Folkemuseum
Norsk Oljemuseum
Norsk Teknisk Museum
Norsk Tjenestemannslag
Oslo Museum
Perspektivet Museum
Preus Museum
RiddoDuottarMuseat
Ringve Musikkmuseum
Ryfylkemuseet
Stiftelsen Arkivet
Stiftelsen Drammens museum
Stiftelsen Falstadsenteret
Stiftelsen Helgeland Museum
Stiftelsen Lindesnes Fyrmuseum
Stiftelsen Museum Nord
Stiftelsen Museum Vest
Stiftelsen Norsk Folkemuseum
Stiftelsen Sør-Troms Museum
Stiftinga Vest-Telemark Museum
Ukjent arbeidssted

NTL Teater, opera, orkester

234 aktive medlemmer,
fordelt på 26 medlemsinstitusjoner.

Beaivváš Sámi Nasunálteáhter
Brageteateret - Regionteater for Buskerud AS
Dansens Hus AS
Den Nationale Scene AS
Den Norske Opera & Ballett
Det Norske Teatret
Det Vestnorske Teateret AS (Hordaland Teater)
Haugesund Teater AS
Hålogaland Teater AS
Kilden Teater og Konserthus IKS
Nationaltheatret
Oslo Nye Teater AS
Riksscenen
Riksteateret
Rogaland Teater
Skuespiller- og danseralliansen AS
Stavanger Symfoniorkester
Stiftelsen Harmonien
Stiftelsen Oslo-Filharmonien
Stiftinga Hilmar Alexandersen
Teater Innlandet AS
Teater Vestland AS
Teatret Vårt
Telemark og Vestfold regionteater
Turnéteatret i Trøndelag AS
Ukjent arbeidssted

Direktemedlemmer NTL Kulturinstitusjoner

16 aktive medlemmer er ikke tilknyttet
noen avdeling, og er fordelt på
11 medlemsinstitusjoner.

Dramatikkens Hus
Format AS
JM Norway (Jeunesses Musicales)
Kvensk språksenter Vadsø AS
Norsk Publikumsutvikling
Rosendal Teater
Stavanger Kunstforening
Stiftelsen Buskerudmuseet
Stiftelsen Nasjonal jazzscene
Stiftelsen Oslo World Music Festival
Vestnorsk filmsenter

Oversikt avdelingsstyrene

NTL Teater, opera, orkester

**Rolf-Inge Pedersen Hjelseth,
leder**
rolfinge@teatretvart.no

Birgit Bøeng, nestleder
birgit@ht.tr.no

**Erlend Tårnesvik Dreiås,
sekretær**
erlend.dreiaas@detnorsketeatret.no

Jan Erik Urdshals, studieleder
jan-erik.urdshals@oslonye.no

NTL Museer

Monika Sjue, leder
monika.sjue@preusmuseum.no

Endre Fodstad, nestleder
endre.fodstad@gmail.com

Birgit Jordan, kasserer
birgit.jordan@nasjonalmuseet.no

**Marie Benjaminsen Sheehan,
studieleder**
marie.benjaminsen.sheehan@
nasjonalmuseet.no

Jørn Bjerga, sekretær
jorn@norskolje.museum.no

Andreas Langslet Kaardahl
andreas.kaardahl@preusmuseum.no

**Shadè Barka Martins,
varamedlem**
shade@norskolje.museum.no

Følg oss på Facebook:
facebook.com/groups/ntl.kultur/

NTL Kunst- og kulturutdanning

**Dagfinn Sigridson Skoglund,
leder**
dagfskog@khio.no

Zahingar Alam, nestleder
zahangir.alam@khio.no

Anders Berthling Hamre
anders.hamre@khio.no

**Kaissar Ben Bahri Bac-Ali,
kasserer**
kaissarb@hotmail.com

**Lene Veronika Randem,
sekretær**
lene.randem@adm.aho.no

Hedda Simonsen Lund
heddasl@yahoo.no

Sivaganesh Vadivelu
siva@adm.aho.no

**Kikki Norén Løwgren,
varamedlem**
kikklowg@khio.no

NTL Kunst- og kulturformidling

Larz Tvethaug, styreleder
larz.tvethaug@ffuk.no

Berte T. Ynnesdal, nestleder
berte@nnks.no

**Elsa Itzel Archundia Esquivel,
studieleder**
elsa.itzel.esquivel@gmail.com

Jørund Høie Skaug
jskaug72@gmail.com

Nataliya Yeremeyeva
n.yeremeyeva@gmail.com

**Tine Nathalie Semb,
varamedlem**
tine@tinesemb.com

Kulturisten

Medlemsblad for NTL Kulturinstitusjoner

Styret NTL Kulturinstitusjoner 2022–2024:

Leder Birgit Jordan
birgit.jordan@nasjonalmuseet.no
Tlf. 411 78 472

Nestleder Kari Nordberg Svendsby
kari.svendsby@nationaltheatret.no
Tlf. 975 38 298

Styremedlem/redaktør
Rolf-Inge Hjelseth
rolfinge@teatretvart.no
Tlf. 909 19 737

Styremedlem Hedda Simonsen Lund
heddlund@khio.no
Tlf. 416 84 328

Styremedlem Larz Tvethaug
larz.tvethaug@ffuk.no
Tlf. 922 43 103

Styremedlem Jørn Bjerga
jorn@norskolje.museum.no
Tlf. 926 47 006

Kasserer Lene Veronika Randem
lene.randem@adm.aho.no
Tlf. 229 07 000

Varamedlem Hanne Lise Rørstad
hanne.lise.roerstad@oslonye.no
Tlf. 986 56 219

Varamedlem Shade Barka Martins
shade@norskolje.museum.no
Tlf. 519 39 318

Varamedlem Berte T. Ynnesdal
berte@nnks.no
Tlf. 901 65 243

Redaksjon Kulturisten

Rolf-Inge Hjelseth (redaktør)
Larz Tvethaug (redaksjonssekretær)
Rannveig Finsen
rannveig.finsen@eidsvoll1814.no
Ingeborg Øien Thorsland (journalist)
ingeborgthorsland@gmail.com

Norsk Tjenestemannslag

Møllergata 10, 0179 Oslo
23 06 84 00
www.ntl.no

Forsidebilde: Workshop.

Foto: Ingeborg Øien Thorsland

Opplag: 800

Design: Tomas Friberg, Storybold AS, Moss

Trykk: Aksell

70 ÅR SIDEN KINEMATOGRAFENE STREIKET: Kino-maskinistene i Oslo går til streik. 20 saler stengt. Bilde fra Sentrum kino. September 1953. Fra Arbeiderbladet, 1953. Fotograf ikke oppgitt. Hentet fra Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek.